

Inhoud leereenheid 6

Doop-, trouw- en begraafregisters

- 1 Geboorte, doop en besnijdenis
- 2 Trouwen
- 3 Overlijden
- 4 Begraven
- 5 Beschikbaarheid van dtb-registers voor onderzoek
- 6 Praktijk van het onderzoek in de dtb-registers
- 7 Vaststellen van verwantschap, het genealogisch bewijs

Opgaven

Zelftoets

Terugkoppeling

- Antwoorden op de zelftoets
- Uitwerking van de opgaven

Leereenheid 6

Doop-, trouw- en begraafregisters

In de negentiende en twintigste eeuw staan de onderzoeker de overheidsbronnen burgerlijke stand en bevolkingsregisters ter beschikking om de genealogische basisinformatie uit op te diepen. Bij onderzoek voor 1800 zijn we voor de basisgegevens van namen, plaatsen en data in de eerste plaats aangewezen op de kerkelijke administratie. Overheidsbronnen leveren slechts incidenteel deze informatie.

In die tijd behoorde bijna iedereen wel tot een bepaald kerkgenootschap. De een was wat actiever in de kerkgemeenschap dan de ander, maar onkerkelijkheid was er in de zeventiende en achttiende eeuw niet of nauwelijks. De belangrijkste momenten in de levensloop legde de kerk vast in registers: de doop (bij joden de besnijdenis), het huwelijk en de begrafenis. Deze kerkboeken heten in het jargon van de stamboomonderzoeker kortweg 'dtb-registers'. Deze bronnen staan in deze leereenheid centraal.

1 Geboorte, doop en besnijdenis

De meeste christelijke kerken hadden de gewoonte een kind vrij kort na de geboorte te laten dopen. Katholieke dopen gebeurden zo kort mogelijk na de geboorte, op de geboortedag zelf of de volgende dag. Dat hangt samen met het geloof dat ongedoopten geen toegang tot de hemel hadden. In protestante kerken gebeurde de doop tot enkele weken na de geboorte. De doopsgezinden zijn een uitzondering hierop. Zij kennen de volwassendoop, rond het twintigste levensjaar.

De rooms-katholieke kerk stelde in 1563 tijdens het Concilie van Trente regels voor het bijhouden van doopregisters. Drie jaar later gebeurde hetzelfde tijdens de Synode van Wesel voor de protestante kerken. Daarbij moeten we er – zeker voor de zeventiende eeuw – rekening mee houden dat katholieke kinderen (ook) in de gereformeerde kerk gedoopt werden. In Overijssel bepaalde de provinciale overheid bijvoorbeeld in 1653 dat alle kinderen – van welk gezindte ook – binnen veertien dagen na de geboorte in de gereformeerde kerk gedoopt moesten worden. Deze bepaling zal vaak ontdoken zijn. Maar we moeten het bij onderzoek naar katholieke families in het achterhoofd houden als onderzoeksmogelijkheid. De Nederduitsch Gereformeerde Kerk was de bevoorrechte kerk in de Republiek (vanaf 1813 gaat men van Nederlandsch Hervormde Kerk spreken).

In het doopregister werden de dopelingen, door de priester, predikant of koster, in chronologische volgorde ingeschreven. Zo'n doopinschrijving bevat meestal de doopdatum, de namen van het kind, de ouders en de getuigen bij de doop. Soms worden nog andere gegevens vermeld, bijvoorbeeld het gehucht of de wijk waar de ouders woonden en de geboortedatum van het kind.

Bij het lezen van rooms-katholieke doopregisters moeten we aanvankelijk een zekere taalbarrière overwinnen. Ze zijn in het Latijn gesteld.

Na enige oefening laat zo'n in standaardformuleringen gesteld rooms-katholiek doopboek zich meestal wel lezen. De betekenis van Latijnse woorden vindt u in een woordenboek Latijn-Nederlands of in *Latijn bij genealogisch onderzoek*, een uitgave van het Centraal Bureau voor Genealogie.

De Latijnse voornamen uit het doopboek kwamen in veel gevallen niet overeen met de roepnamen van de betrokkenen. Iemand die in het doopboek Hermanus genoemd wordt, heette in de wandeling misschien 'Hermen'; Henrica was dan bijvoorbeeld 'Hendrikje', 'Rika' of 'Heintje'. Paulus werd afgekort tot 'Paul'. Joanna heette in het dagelijks leven 'Jannetje' of 'Jansje'. Bij onderzoek in katholieke registers moet u ook rekening houden met het gebruik van Latijnse naamvallen. Vooral de tweede naamval leidt wel eens tot misverstanden over de juiste spelling van een naam. 'Maria, dochter van Cornelis' vinden we in een doopboek als 'Maria, filia Cornelii' of 'Maria, filia Cornelij', waarbij de 'j' gelezen moet worden als een tweede 'i'. Zo wordt 'Jacobi' tot 'van Jacobus', lezen we 'Joannis' als 'van Joannes' en 'Petri' als 'van Petrus'.

De joodse godsdienst kent de besnijdenis van jongens op de achtste dag na hun geboorte. Dat werd opgetekend in besnijdenisregisters, waarvan een klein aantal bewaard is gebleven.

2 Trouwen

Waar trouwden onze voorouders toen er nog geen burgerlijke stand was? Als regel geldt dat men trouwde in de plaats waar het echtpaar of een van de huwendes, vaak de bruid, woonde. In Nederland kunnen we als vuistregel hanteren dat voor de invoering van de burgerlijke stand iedereen in ieder geval trouwde in de kerk waartoe hij behoorde. Een gereformeerde (pas vanaf het begin van de negentiende eeuw spreekt men zoals we hierboven al zagen van 'hervormden') trouwde in de gereformeerde kerk. Een rooms-katholiek deed dit in de kerk van de 'statie', zoals een parochie toen werd genoemd. De overheid registreerde wel huwelijken, maar dit beperkte zich over het algemeen tot degenen die niet tot de – bevoorrechte – gereformeerde kerk behoorden. Hun huwelijk was in de meeste gewesten pas geldig voor de wet als zij voor het plaatselijke gerecht (of soms eerst in de gereformeerde kerk!) getrouwd waren. Gereformeerden konden volstaan met een huwelijk in de gereformeerde kerk.

Een voorgenomen huwelijk werd driemaal afgekondigd, in drie opeenvolgende weken. Dat gebeurde zowel bij huwelijken voor de kerk als voor de overheid. Zo kregen dorps- of stadsgenoten de gelegenheid bezwaren aan te tekenen, bijvoorbeeld omdat iemand al getrouwd was of omdat bruid of bruidegom al eerder een trouwbelofte had gedaan aan iemand anders. Waren deze bezwaren er niet, dan kon het huwelijk gesloten worden.

Als er een belasting op het trouwen werd geheven, wat in sommige perioden in een aantal Nederlandse provincies het geval was, werden wél de huwelijken van de verschillende gezindten geregistreerd. Iedereen was, ongeacht zijn geloof, in principe belastingplichtig. De belasting werd geheven op basis van 'gegoedheid', het bezit. Er waren speciale ambtenaren voor de inning van deze belasting.

De Nederlandse provincies hadden ten tijde van de Republiek (voor 1795) grote vrijheid in het vaststellen van regels en het heffen van belastingen. De stamboomonderzoeker moet ook wat de huwelijksregistratie betreft, rekening houden met deze gewestelijke verschillen. Een

handboek of regionale gids voor stamboomonderzoek biedt hierover uitgebreidere informatie.

Een huwelijksinschrijving vermeldt meestal de datum van het huwelijk, de namen van bruid en bruidegom en van de getuigen. Ook wordt aangegeven of zij een eerder huwelijk achter de rug hadden, weduwe of weduwnaar waren. Is dit niet het geval, dan staat er bij de bruid 'j.d.' (jongedochter) en bij de bruidegom 'j.m.' (jongeman). Hebben we te doen met een weduwnaar of weduwe, dan wordt de naam van de overleden partner vaak vermeld. Soms, en dan hebben we geluk, worden ook één of meer ouders genoemd, de leeftijd van bruid en bruidegom en de plaats van herkomst. Zo'n leeftijdsvermelding biedt geen absolute zekerheid wat het geboortejaar betreft. Soms giste men maar wat en schatte men een of meer jaren naast de werkelijke leeftijd.

Bij het overnemen van de datum moeten we goed opletten of het om een ondertrouwdatum dan wel een trouwdatum gaat. Dit blijkt meestal uit de tekst van de bron.

Ook huwelijksinschrijvingen zijn chronologisch geordend. Als een index ontbreekt op het huwelijksregister dat u raadpleegt, wat vaak het geval zal zijn, begint u te zoeken in het jaar waarin u de eerste doop van een kind van het echtpaar hebt gevonden. Vanaf dat punt werkt u terug in de tijd. Vindt u het huwelijk niet, dan kan het echtpaar elders getrouwd zijn. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de vrouw van elders kwam. Het huwelijk vond namelijk meestal in de woonplaats van de echtgenote plaats. Als deze herkomstplaats van de echtgenote niet bekend is, wordt het zoeken lastiger. U kunt dan uw geluk proberen in de huwelijksregisters van omliggende plaatsen. De huwelijkspartner werd namelijk nogal eens binnen een straal van zo'n twintig kilometer rond de eigen woonplaats gevonden.

Als we de huwelijksdatum weten, mogen we niet zomaar twintig (voor de bruid) of vijftwintig jaar (voor de bruidegom) terugtellen als zij beiden nog niet eerder getrouwd waren. Deze bij benadering gemiddelde huwelijksleeftijd kunnen we wel als 'richtingaanwijzer' gebruiken bij het zoeken naar een van beiden in een doopregister. Maar het is niet correct een op basis van de huwelijksdatum geschat geboortejaar op te nemen in de gegevens. Zo'n geschat jaar heeft geen enkele waarde. Bruid of bruidegom kunnen juist heel jong of relatief oud voor het eerst getrouwd zijn. Geschatte geboortejaren worden alleen opgenomen als ze gebaseerd zijn op een leeftijdsvermelding in een bron. En ook dan moeten we voorzichtig zijn. Naarmate personen ouder zijn, hebben leeftijdsvermeldingen de neiging af te wijken van de werkelijkheid, er één of meer jaren naast te zitten.

3 Overlijden

Overlijdensplaats en -datum zijn, wanneer we met het stamboomonderzoek voor 1800 terechtgekomen zijn, vaak lastig vast te stellen. Overlijdensregisters vinden we slechts incidenteel. In sommige perioden had de overheid belang bij registratie, bijvoorbeeld als over de nalatenschap van overledenen belasting betaald moest worden. Ook in kerken werd het overlijden soms in een register bijgehouden. Vaak gebeurde dit echter gedurende een beperkt aantal jaren. Een overlijdensdatum moeten we daarom in veel gevallen in andere bronnen zoeken. Zo kan deze genoemd worden in de papieren waarin de nalatenschap van een overledene wordt geregeld, of vermeld staan in een lidmatenregister, een lijst van leden van een protestant kerkgenootschap. Vaak zullen we het

overlijden slechts bij benadering kunnen dateren. Als een weduwe met kinderen hertrouwt, weten we bijvoorbeeld dat de eerdere echtgenoot overleden moet zijn tussen de geboorte van het laatste kind en ongeveer een jaar voor het hertrouwen. Als iemand het ene jaar genoemd wordt in een belastingregister en het volgende jaar op dezelfde plaats zijn weduwe of een zoon, dan is dat een aanwijzing dat de vader is overleden.

4 Begraven

Bij het ontbreken van een overlijdensregister komen we het dichtst bij de overlijdensdatum wanneer we de begraafdatum kunnen achterhalen. Voor 1800 werd bijna uitsluitend in en om de kerk begraven. In Nederland kregen de overledenen van de verschillende gezindten een plaats in of bij de gereformeerde kerk. Ook katholieken werden dus in de gereformeerde kerk of op het bijbehorende kerkhof begraven. De enige uitzondering op deze regel vormen de joden, die meestal hun eigen begraafplaats hadden.

De kerk kon het begraven registreren in een begraafregister, met in chronologische volgorde de begrafenissen, of in een grafregister, waarin men per graf bijhield wie erin begraven was.

De kerk had niet alleen inkomsten uit het verhuren of verkopen van het graf, maar ook uit het luiden van klokken, en de verhuur van kleden en draagbaar. We kunnen daarom informatie over de in de kerk begraven personen ook wel terugvinden in de jaarrekening van een kerkelijke instelling als de diaconie, bijvoorbeeld bij de verantwoording van de inkomsten uit collecten bij begrafenissen.

5 Beschikbaarheid van de dtb-registers voor onderzoek

Waar worden de registers bewaard?

We zagen hiervoor al dat de kerkelijke autoriteiten in het midden van de zestiende eeuw regels stelden voor het bijhouden van kerkelijk registers. De oudste registers die bewaard gebleven zijn, dateren dan ook uit de tweede helft van de zestiende eeuw. Dit zijn er niet veel. Van de meeste plaatsen beginnen de registers in de loop van de zeventiende of achttiende eeuw. Soms zijn er hiaten omdat er registers verloren zijn gegaan.

Voor onderzoek in de kerkelijke registers hoeven we niet – wat wel eens wordt gedacht – naar de plaatselijke kerk toe. De meeste registers worden bewaard in overheidsarchieven. Dit komt omdat bij de invoering van de burgerlijke stand werd bepaald dat de dtb-registers overgebracht moesten worden naar het gemeentehuis. De ambtenaar van de burgerlijke stand had deze registers nodig om op terug te kunnen vallen, bijvoorbeeld als hij wilde weten wanneer iemand geboren was. Ze worden daarom ook wel ‘retroacta van de burgerlijke stand’ genoemd. Tegenwoordig worden de originele registers op verschillende plaatsen bewaard, dat kan zijn bij een gemeente-, streek- of rijksarchief. Voor de onderzoeker is het niet zozeer van belang te weten waar de originelen liggen: hij zal bij zijn onderzoek zelden een origineel register te zien krijgen. Zijn onderzoek doet hij alleen in microfilms, fotokopieën of scans van de originele bron. De regionale historische centra in de provinciehoofdsteden hebben microfilms van de dtb-registers in hun werkgebied, soms met uitzondering van een of meer grote gemeenten. Daarnaast hebben gemeente- en streekarchieven de dtb-registers uit hun

werkgebied op microfilm of als fotokopie in de studiezaal beschikbaar. Ook het Centraal Bureau voor Genealogie heeft microfiches van veel dtb-registers (zie www.cbg.nl, en zoek op plaatsnaam). Een klein aantal van de lokale en regionale archiefdiensten biedt scans van dtb-registers via de website aan.

Om teleurstelling te voorkomen, kunt u bij het archief dat u wilt bezoeken, informeren of daar registers aanwezig zijn van de plaatsen die u interesseren.

Toegangen en bronbewerkingen

Het zoeken in dtb-registers wordt vaak vergemakkelijkt door bewerkingen van deze bronnen in de vorm van indices of gedeeltelijke of volledige afschriften. Het kan daarbij gaan om papieren of digitale bronbewerkingen. De papieren bronbewerkingen vindt u in de studiezaal van archieven en in de bibliotheek van het Centraal Bureau voor Genealogie. Een overzicht van digitale bewerkingen (op internet, cd-rom en diskette) vindt u op de site 'Digitale bronbewerkingen' van www.geneaknowhow.net. Deze website wijst ook de weg naar scans en digitale foto's van bronnen die in het project 'Van papier naar digitaal zijn opgenomen'. Daaronder bevinden zich ook dtb-registers.

U mag echter niet blind vertrouwen op een index of bronbewerking. De maker hiervan kan namelijk fouten gemaakt hebben bij het overschrijven van de tekst uit het register of het maken van de index. De belangrijkste basisregel bij stamboomonderzoek is dan ook 'controleer je gegevens aan de bron'. Uit uw bronverantwoording laat u blijken dat u een index of bronbewerking en niet het origineel raadpleegde.

Repertorium DTB

Om te weten te komen welke registers van een bepaalde plaats bewaard zijn, kunt u het *Repertorium DTB* raadplegen, een uitgave van het Centraal Bureau voor Genealogie. De meeste archieven hebben het als naslagwerk op de studiezaal staan. Het *Repertorium DTB* geeft per plaats welke registers van de verschillende kerkgenootschappen en de overheid bewaard zijn en waar je die kunt vinden. Ook meldt het waar men vanuit een bepaalde plaats elders naar de kerk ging, bijvoorbeeld als er geen katholieke of gereformeerde kerk was. De informatie in het *Repertorium DTB* geeft de stand van 1980 weer, toen het voor het laatst is gepubliceerd. De informatie over welke registers bewaard zijn, is nog grotendeels actueel, omdat er sindsdien niet veel registers bij gevonden zijn. Voor de beantwoording van de vraag welke registers er van een plaats zijn bewaard, is het *Repertorium DTB* dus goed bruikbaar.

Maar de informatie over de vindplaats van de registers is sterk verouderd. De dtb-registers zijn in originele of bewerkte vorm nog steeds te vinden op de vermelde plaatsen, maar er zijn talloze bronbewerkingen bijgekomen. Veel registers zijn gekopieerd, gemicrofilmd, gescand, getranscribeerd, geïndiceerd, en op meer plaatsen – waaronder het internet – raadpleegbaar.

Het *Repertorium DTB* is overigens niet volledig 'waterdicht' wat betreft het signaleren van bewaard gebleven huwelijksregistratie van de overheid en begraafgegevens van kerken. Dit geldt met name voor ondertrouw- of huwelijksinschrijvingen en begraafinformatie, die soms niet in afzonderlijke registers zijn vastgelegd. We vinden ze dan geregistreerd tussen de andere zaken waar de plaatselijke overheid of kerk zich mee bezighield.

Repertorium DTB in de praktijk

Om te zien hoe het *Repertorium DTB* werkt, gaan we na wat er aan dtb-registers bewaard is van Raalte in Overijssel. Om te zien hoe het *Repertorium DTB* werkt, bekijken we twee bladzijden (afb. 6.1), waarbij we gebruikmaken van de bladwijzer met de meest gebruikte afkortingen (afb. 6.2).

Van de gereformeerde kerk (ref) zijn de dopen (D) over de jaren 1655-1656 en 1687-1811 bewaard. Als er na een koppelteken geen eindjaar staat, dan loopt het register door tot het begin van de burgerlijke stand. Het huwelijksregister begint in 1791 en loopt dan door tot 1811. Als we de informatie over gereformeerde overlijdensregisters in de verschillende bewaarplaatsen samen nemen, dan kunnen we daaruit opmaken dat er een registratie bewaard is over de jaren 1625-1691, maar met hiaten (vandaar de puntjes tussen de jaren). Daarna is er een doorlopende registratie vanaf 1755-1811. Een lidmatenregister (L) is er over de jaren 1699-1707 (wat dit is, komt ter sprake in leereenheid 7, paragraaf 2). Voor informatie over gereformeerde dtb-gegevens van inwoners van Raalte verwijst het repertorium verder nog naar Heino, Holten, Diepenveen en Olst.

Voor rooms-katholieken (r.-k.) loopt zowel het doop- als het trouwregister over de jaren 1756-1811. Voor katholieke voorouders in Raalte zijn ook de plaatsen Lierderholthuis, Haarle en Boerhaar van belang. De overheid (civ) hield vanaf 1806 een overlijdensregistratie bij (doorlopend tot 1811).

Oud schrift lezen

Met het onderzoek aangekomen voor 1800 zult u merken dat het lezen van het handschrift lastiger wordt. Het bevat letters die afwijken van ons hedendaagse schrift. Een veel voorkomende leesfout is bijvoorbeeld de 'lange s' die aangezien wordt voor een f. Ook afkortingen zijn soms lastig op te lossen, uit te schrijven. U kunt het lezen van het oude schrift oefenen tijdens cursussen die archieven organiseren of door zelfstudie. Er zijn boeken met oefenteksten, onder andere de serie 'Cahiers oud schrift' van het Centraal Bureau voor Genealogie. En op internet vindt u een kant en klare cursus in Genea-Lokaal op www.geneaknowhow.net.

6 Praktijk van het onderzoek in de dtb-registers

Om kennis te maken met wat dtb-registers te bieden hebben en om te leren hoe we omgaan met de informatie daarin, gaan we enkele bronvoorbeelden bekijken die zijn opgenomen in het cursusmateriaal.

Doopregisters

Als eerste bron nemen we een bladzijde uit het doopregister van de gereformeerde kerk in Blauwkapel (afb. 6.3), met dopen uit het jaar 1800. De doopinschrijvingen geven van de dopeling de doopnaam, de doopdatum, de geboortedatum, de ouders en de doopgetuige.

In onze familieadministratie nemen we deze feiten over en we voegen aan de gegevens van het kind – in de notities – een samenvatting van de inhoud toe. Daarbij nemen we de namen precies zo over als ze in de bron gespeld zijn. Uitzondering vormen de namen die in rooms-katholieke registers een Latijnse naamvalsverbuiging hebben. 'Johannes, filius Cornelii de Groot' wordt dan 'Johannes, zn. van Cornelis de Groot'. Daarnaast nemen we een bronverantwoording op voor de gegevens die we overnemen uit het doopregister.

De samenvatting van de tweede inschrijving op de voorbeeldbladzijde uit het doopregister kan er als volgt uitzien:

Adriaantje, geb. 24 aug. 1800, ged. Blauwkapel (geref.) 31 aug. 1800, dr. van Anthonij Kortschot en Aaltje Floor, get. Aaltje Floor.

Bronverantwoording: Het Utrechts Archief, Schaduwverzameling dtb-registers (in fotokopie), boek 55 groen, dopen Blauwkapel 1629-1812, fol. 72 (potlood blz. 89); fotokopie origineel gezien 3 december 2008.

Het Utrechts Archief heeft de dtb-registers gefotokopieerd en in boeken gebonden. De onderzoeker krijgt deze boeken met fotokopieën ter inzage in de studiezaal. Er zijn meerdere series, die allemaal beginnen met nummer 1 en elk hun eigen kleur hebben. Vanuit de stelregel ‘verantwoord wat je hebt gezien’, nemen we deze kopieregisters in de bronverantwoording op. In de fotokopieregisters is soms met potlood een nieuwe paginering aangebracht, naast de paginering of foliëring in het origineel.

We vermelden het inventarisnummer van de bron om het register later terug te kunnen vinden. Daarbij geven we een korte beschrijving van de inhoud van het register, zodat we de context van de informatie kennen. We doen dat ook omdat het mogelijk is dat er meerdere versies van hetzelfde register zijn, of dat registers elkaar overlappen, waarbij dezelfde dtb-gegevens in meerdere bronnen te vinden zijn. Die bronnen kunnen onderling verschillen in de informatie die ze over hetzelfde gebeurtenis geven.

Sommige genealogische computerprogramma's bieden de mogelijkheid zo'n register in een bronnenlijst op te nemen, waarbij elke keer dat zo'n bron bij een persoon wordt genoemd, een koppeling met die bron in de bronnenlijst voldoende is. Het enige wat dan nog toegevoegd moet worden, is de juiste bladzijde of het folionummer. Wanneer een bron gefolieerd is, dan hebben voor- en achterzijde van een blad hetzelfde nummer. We moeten dan ook aangeven om welke zijde het gaat. Daarbij gebruiken we ‘recto’ voor de voorzijde en ‘verso’ voor de achterzijde, afgekort tot de letters ‘r’ en ‘v’. Bijvoorbeeld ‘folio 6r en 8v’.

Het tweede voorbeeld komt uit het rooms-katholieke doopregister van Jutphaas (afb. 6.4) en bevat dopen uit november en december 1792. Elke doopinschrijving bevat de naam van het kind (proles), namen van ouders (pater, mater), deel van de statie waar de ouders wonen en naam van peter of meter (suscepit, doopheffer). Opvallend is dat de namen niet consequent met hoofdletters beginnen. Bij het overnemen van de namen uit bronnen in onze administratie normaliseren we het gebruik van hoofdletters in namen overeenkomstig het huidige gebruik. De voorlaatste letter van het alfabet is in deze bron soms met, soms zonder puntjes. Hier nemen we de spelling precies zo over als het er staat. De eerste twee inschrijvingen op de voorbeeldbladzijde kunnen we als volgt samenvatten:

Wilhelmus, ged. Jutphaas (r.-k) 3 nov. 1792, zn. van Antoni van den Hoet en Lysebeth Vermeulen, won. Aan het Kerkveld, peter Jan van Dijk.

Johannis, ged. Jutphaas (r.-k) 8 nov. 1792, zn. van Cornelius van Doorn en Pieterella Martens, won. Aan de Rijn, meter Hermijntje van Doorn.

Bronverantwoording: Het Utrechts Archief, Schaduwverzameling dtb-registers (in fotokopie), boek nr. 24 bruin, dopen Jutphaas 1773-1811, blz. 127; fotokopie origineel gezien 3 december 2008.

Huwelijksregisters

We bespreken hier drie voorbeelden van huwelijksregistratie.

Als eerste een bladzijde uit het gereformeerde trouwregister van Kockengen (afb. 6.5). De eerste inschrijving daarin laat zich als volgt samenvatten.

Hendrik Jansze Nap, wedr. van Aaltje Jansze van der Willik, won. onder Mijdrecht, ondertr. Kockengen (geref.) 25 okt. 1754 Wijntje Gerritsze de Bruijne, j.d., geb. Kockengen, won. Mijdrecht. Betoog gegeven om te Mijdrecht te trouwen.

Bronverantwoording: Het Utrechts Archief, Schaduwverzameling dtb-registers (in fotokopie), boek nr. 86 groen, huwelijken geref. Kockengen 1673-1811, blz. 57; fotokopie origineel gezien 3 december 2008.

Toelichting: de spelling van geografische namen normaliseren we zoveel mogelijk naar het tegenwoordige gebruik. Uit de margeaantekening rechts kunnen we opmaken dat het paar in ondertrouw ging in Kockengen op vertoon van een bewijs dat zij reeds in Mijdrecht hun huwelijk hadden ‘aangetekend’ bij de gereformeerde kerk. De margeaantekening links zegt dat zij op de derde zondag getrouwd zijn. Welke datum dat is, zal uit de huwelijksinschrijving van de gereformeerde kerk van Mijdrecht moeten blijken.

Het rooms-katholieke huwelijksregister van Cabauw is beknopt in zijn informatie (afb. 6.6). Elke inschrijving begint met ‘mtnio juncti sunt’ ofwel ‘matrimonio juncti sunt’, wat ‘zijn in de echt verbonden’ betekent. Daarna volgen de namen van bruidspaar en getuigen. De eerste twee echtparen trouwden ‘in facie ecclesiae’, ten overstaan van de hele kerkgemeenschap. De hele kerk was getuige. Bij de andere huwelijken worden steeds twee getuigen (‘testes’) genoemd. De eerst twee huwelijken uit 1770 kunnen we als volgt samenvatten:

Dirk Noble tr. Cabauw (r.-k.) 13 mei 1770 Ariaantje Steenkamer. Get. Bart Steenkamer en Jacoba Eyken.

Antonius Offermans tr. Cabauw (r.-k.) 30 juli 1770 Pietje van Baaren. Get. Gerrit van Baaren en Maas Killestein.

Bronverantwoording: Het Utrechts Archief, Schaduwverzameling dtb-registers (in fotokopie), boek 14 bruin, huwelijken r.-k. Cabauw 1763-1811, 162verso; fotokopie origineel gezien 3 december 2008.

Het gerecht Cabauw, de overheid van die plaats, hield zich bezig met de registratie van huwelijken van hen die niet tot de bevoorrechte gereformeerde godsdienst behoorden. Zo is er voor katholieke huwelijken in Cabauw nog een extra bron naast het kerkregister.

Samenvatting van de bron (afb. 6.7):

Gijsbert Sluijs, j.m., uit Noord-Polsbroek, met toest. van zijn moeder Eggje Sevenhoven, ondertr. Cabauw (gerecht) 16 okt. 1778 Petertje Homburg, j.d., uit Cabauw, geass. door haar vader Ary Homburg. Zij tr. 1 nov. 1778.

Bronverantwoording: Het Utrechts Archief, Schaduwverzameling dtb-registers (in fotokopie), boek 39-1 rood, huwelijken gerecht Cabauw 1751-1809, akte 27; fotokopie origineel gezien 3 december 2008.

Toelichting: uit de akte blijkt dat de moeder van de bruidegom en de vader van de bruid op 16 oktober 1778 nog in leven waren. Tot we over hun overlijden nauwkeuriger informatie hebben, kunnen we dit als 'datum waarna' invoeren in de genealogische administratie bij hun respectievelijke overlijdensgegevens. We mogen niet invullen 'overleden na 1 nov. 1778', omdat het document niets zegt waaruit we op kunnen maken dat ze toen nog in leven waren.

Overlijdensregisters

De rooms-katholieke kerk van Soest hield in de achttiende eeuw een overlijdensregister bij (afb. 6.8). De gegevens beperken zich tot een datum en de naam van de overledene. Het is aan de onderzoeker om de overledene te identificeren. En dat kan bij een wat vaker voorkomende naam lastig zijn. In 1783 zijn negen personen overleden ('mortui' staat bovenaan de pagina):

17 jan. 1783	Meus Evertze Hilhorst
19 maart 1783	Bastiaan van der Heiden
4 mei 1783	Thimme Klaassen
9 mei 1783	Hendrik Janze van 't Klooster
26 aug. 1783	Ryk Lammerze Schimmel
27 okt. 1783	Geurt Klaassen Veldhuyzen
30 okt. 1783	Gerrit Stam
1 dec. 1783	Oetje Teunisse de Raad
10 dec. 1783	Hendje Goozenze van den Berg

Bronverantwoording: Het Utrechts Archief, Schaduwverzameling dtb-registers (in fotokopie), boek 43 bruin, overlijdens r.-k. Soest 1779-1811, ongepagineerd; fotokopie origineel gezien 3 december 2008.

Toelichting: de bladzijden zijn niet voorzien van een nummering. Vandaar de toevoeging 'ongepagineerd'. Zo weten u en andere lezers van de informatie dat u dit niet vergeten bent.

Begraafregisters

Als we de bladzijden uit het begraafregister van Breukelen nauwkeurig bestuderen (afb. 6.9), dan zien we dat deze bron meer gegevens oplevert dan wie wanneer begraven is. In het register is opgetekend welke rechten betaald zijn, voor het openen van een graf, het luiden, en huur van de baar en kleden. De bedragen zijn verdeeld in drie munteenheden, eerst de guldens, dan de stuivers en als laatste de penningen. Nemen we bijvoorbeeld de begrafenis van Neeltje van Oostveen, rechtsboven op bladzijde 79, dan geeft deze de volgende informatie:

Neeltje van Oostveen, begr. Breukelen 20 okt. 1795, in de kerk (1e laag, nr. 9, 2 diep). Aan begraafrechten werd f4-19-0 betaald: f1-0-0 voor het openen van het graf, f3-3-0 voor het kleed, f0-12-0 voor een uur luiden, f0-4-0 voor baar en schragen. Voldaan 30 okt. 1795.

Bronverantwoording: Het Utrechts Archief, Schaduwverzameling dtb-registers (in fotokopie), boek 62 groen, register van begraafrechten Breukelen 1781-1811, blz. 79; fotokopie origineel gezien 3 december 2008.

De begrafenis van Neeltje van Oostveen krijgt meer perspectief als we een vergelijking maken met andere inschrijvingen. De plaats waar iemand werd begraven, in de kerk of op het kerkhof, de duur van het luiden van de klok, de kosten voor het kled, al dan niet begraven ‘van de armen’ (de diaconie) geven een indicatie van de sociale positie. Neeltje van Oostveen zal tot de redelijk welgestelden hebben behoord.

7 Vaststellen van verwantschap, het genealogisch bewijs

Vaststellen van verwantschap

Een stamboomonderzoeker houdt zich bezig met het verzamelen van gegevens over personen die familie van elkaar zijn, die aan elkaar verwant zijn. De genealogie vat deze verwantschap in juridische zin op: wie zijn de wettige vader en moeder van een kind (zie leereenheid 1, paragraaf 1). De wettige afstamming valt in veel gevallen, maar niet altijd, samen met de biologische afstamming. Een kind kan op papier, volgens de wet, een bepaalde vader hebben, die dit in biologische zin niet is. De juridische moeder zal bijna altijd dezelfde zijn als de biologische. Er zijn uit het verleden gevallen bekend van kinderen die direct na de geboorte bij een andere moeder werden ondergebracht. Zo’n kind werd wel een ‘ondergeschoven kindje’ genoemd. Het was dan op papier van de ouders bij wie het opgroeide. Ook nieuwe voortplantingstechnieken geven de mogelijkheid het juridische en biologische moederschap te laten verschillen.

Voor de stamboomonderzoeker telt echter vooral het verleden, waarin de stelregel ‘mater semper certa est’ (de moeder staat altijd vast) bijna zonder uitzondering opging. De moederlijke lijn is in biologische zin dan ook het meest zeker.

De rechte mannelijke lijn, de stamreeks, is biologisch gezien de meest onzekere. Voor het juridische vaderschap geldt de basisregel uit het Romeinse recht ‘pater is est quem nuptiae demonstrant’: vader is degene die door het huwelijk wordt aangewezen. De echtgenoot van de moeder is dus in principe de wettige vader van het kind dat zij krijgt. Hij heeft overigens wel de mogelijkheid zijn vaderschap te ontkennen, maar we zijn dan in de marges van het afstammingsrecht beland.

De genealoog probeert dus tijdens zijn onderzoek voldoende bewijs te vinden voor de juridische verwantschap tussen mensen. Er zijn twee typen van verwanten: *bloedverwanten* en *aanverwanten*. Een bloedverwant is iemand waarmee je gemeenschappelijke voorouders hebt: je broer, zus, neef, nicht, achterneef of achternicht. Met een aanverwant ben je door huwelijk verwant: je zwager of schoonzus, je schoonouders, de ooms en tantes van je echtgenoot.

Het vaststellen van verwantschap levert tijdens de periode van de burgerlijke stand over het algemeen weinig problemen op. Op basis van de informatie in een akte kan de identiteit van een geboren, getrouwde of overleden persoon meestal wel vastgesteld worden. Overlijdensakten kunnen wat dit betreft lastig zijn als de ouders niet worden vermeld. We kunnen de overledene dan soms identificeren omdat de huwelijkspartner wordt genoemd of omdat een van de kinderen aangifte doet. Met de gegevens uit de akten kunnen we de voorouders als dominostenen aan elkaar leggen.

Bent u met het onderzoek verder terug in de tijd, dan bent u in eerste instantie aangewezen op de dtb-registers. Een doopregister vermeldt, zoals we hiervoor zagen, in veel gevallen de dopeling en de ouders. Sommige inschrijvers van het doopregister lieten echter de naam van de moeder achterwege, of beperkten zich zelfs tot een formulering in de trant van 'gedoopt een kind van Hendrik Willems'. Met welke Hendrik Willems hebben we dan te maken, en hoe heette het kind dat toen werd gedoopt? In trouwregisters ontbreken meestal de namen van de ouders. Als ze al bewaard zijn, dan zijn overlijdens- en begraafregisters soms summier in hun mededelingen. Ze beperken zich dan tot de naam van de overledene zonder van nabestaanden gewag te maken.

Graden van verwantschap

Hoe ver of nauw verwant twee personen zijn, wordt uitgedrukt in 'verwantschapsgraden'. Tussen ouder en kind is er een eerstegraads verwantschap. Kind en grootouder 'bestaan elkaar', zoals het in vaktermen heet, in de tweede graad. Met oom of tante heeft het kind een derdegraads, met neef of nicht een vierdegraads verwantschap. Voor het berekenen van de graad van verwantschap tussen twee personen tel je het aantal schakels op en neer via de gemeenschappelijke voorouder. Dit zijn de verwantschapsgraden zoals deze in ons rechtssysteem worden gebruikt. Ze zijn afkomstig uit het Romeinse recht en zijn bijvoorbeeld van belang in het erfrecht. Het (rooms-katholieke) kerkrecht hanteert andere verwantschapsgraden, die worden gebruikt om te bepalen of verwanten die met elkaar trouwen hiervoor toestemming van de kerkelijke autoriteiten nodig hebben.

Gezinsreconstructie

Om verwantschap tussen personen vast te kunnen stellen, is het belangrijk het familienetwerk in kaart te brengen. We verzamelen de gegevens over complete gezinnen. We noemen dit 'gezinsreconstructie'. Ook als u bezig bent met de kwartierstaat of een stamreeks, draagt gezinsreconstructie bij aan het vaststellen van het genealogisch bewijs van de familierelatie tussen twee personen.

Bij gezinsreconstructie noteren we uit de basisbronnen (burgerlijke stand, bevolkingsregister) en aanvullende bronnen alle kinderen van een echtpaar. Uit doop- en trouwregisters nemen we ook de getuigen op. Kinderen volgden elkaar met een zekere regelmaat op, met tussenpozen van één tot drie jaar. Zit er tussen twee kinderen een periode van meer dan vijf jaar dan kan dit een aanwijzing zijn dat het gezin tijdelijk elders heeft gewoond.

Heeft u het gezin compleet, dan kunt u hieruit de nodige aanwijzingen halen. Zo kunt u ervan uitgaan dat de ouders na de geboorte van het laatste kind overleden zijn en voor het eerste kind zijn getrouwd, tenzij het doopregister tot andere conclusies leidt. Soms zijn ouders pas na de geboorte van het eerste kind getrouwd. Ook kan het laatste kind 'postuum' zijn geboren, na de dood van de vader. Dergelijke bijzondere omstandigheden worden soms in het doopregister vermeld.

Vernoeming en genealogisch bewijs

Omdat kinderen in het verleden meestal werden vernoemd, kunnen we uit de naamgeving de nodige genealogische aanwijzingen halen. De oudste kinderen zijn veelal vernoemd naar de grootouders. Waren deze inmiddels vernoemd, en leefden de vernoemde kinderen nog, dan waren andere familieleden aan de beurt om vernoemd te worden, ooms,

tantes of overgrootouders. Men paste de ongeschreven regel van het vernoemen soms zo consequent toe, dat twee gelijknamige kinderen in één gezin voorkomen. Dan zijn er bijvoorbeeld twee zoons Pieter omdat beide grootvaders zo heetten. Stap dan niet in de valkuil door te denken dat het tweede kind opnieuw de naam Pieter heeft gekregen omdat het eerste overleden is!

Als de voornamen van veronderstelde ouders van een van uw voorouders onder diens kinderen voorkomen, dan is dit een aanwijzing dat u op het juiste spoor kunt zitten. Als de veronderstelde ouders helemaal niet vernoemd zijn, dan is de kans groot dat u de verkeerde weg ingeslagen bent.

Het vernoemingspatroon kan leiden tot een werkhypothese waarbij u een echtpaar dat u als potentiële ouders van uw voorouder op het oog heeft, nader gaat uitwerken. De namen van de doopgetuigen van de kinderen van uw voorouder kunnen een bijdrage leveren aan de bewijsvoering, als deze onder de kinderen van de potentiële ouders voorkomen. De ervaren genealogische onderzoeker zal in zijn familiedocumentatie dergelijke patronen kunnen aanwijzen. Ze hebben een gidsfunctie bij het verzamelen van genealogisch bewijsmateriaal, het bewijzen van familierelaties, dat een kind inderdaad van een bepaald ouderpaar is. Vernoeming is daarbij vooral een leidraad. We mogen er niet blind op varen.

Bewijsvoering vastleggen

Volgt het genealogische bewijs niet rechtstreeks uit één bron, maar komt u er door combinatie van een aantal gegevens toe, dan moet u deze bewijsvoering goed uiteenzetten. Dat doet u in uw familieadministratie op de plaats waar u de gegevens bewaart over de betreffende voorouder.

Een belangrijk moment voor het traceren van verwantschap is het overlijden van een van de ouders. Zijn de kinderen nog minderjarig dan moet de voogdij geregeld worden. U kunt dan zien welke kinderen nog in leven zijn. Ook het moment van een boedelscheiding, als het bezit ten overstaan van de notaris of voor het gerecht verdeeld wordt, geeft een betrouwbaar beeld van hoe de familie op dat moment in elkaar zit. Deze bronnen komen ter sprake in blok 5. Elk kind kreeg het deel dat hem toekwam. Was een kind overleden dan erfden zijn of haar kinderen hun vaders of moeders erfdeel. Vooral de verdeling van bezittingen van iemand die zonder nageslacht overlijdt, is genealogisch gezien interessant. Zijn er alleen nog maar verre verwanten, dan heeft degene die belast was met de boedelverdeling, soms een uitgebreid genealogisch onderzoek moeten doen naar de rechthebbenden.

Belangrijk bij genealogische bewijsvoering is ook het beoordelen van de betrouwbaarheid van de gegevens in een bron, de bronnenkritiek, een wezenlijk onderdeel van de kritische genealogische methode (zie leereenheid 1, paragraaf 5). U moet zich steeds afvragen wie een bepaalde bron heeft opgesteld en met welk doel hij of zij dit deed. Dat bepaalt de betrouwbaarheid van de informatie die u erin vindt. Wanneer u ouders en kind in één bron vindt, moet u zich, voordat u dit gegeven voor juist aanneemt, afvragen of u dat in de context als betrouwbaar kunt beschouwen. Neem bijvoorbeeld een overlijdensakte uit de eerste decennia van de burgerlijke stand. Als de overledene al op leeftijd was en zijn overlijden wordt aangegeven door een buurman, dan moeten we kritisch omgaan met de namen van de ouders die worden genoemd. Hoe

goed kende de buurman de familie? We kunnen dit gegeven overnemen, maar mogen er niet blind op varen.

OPGAVE 6.1

Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Doren laten te Oudenbosch vanaf 1765 een aantal kinderen dopen

- a zoek op de website van het Regionaal Archief West-Brabant (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl) naar hun huwelijk.
- b Raadpleeg de originele bron online en geef een samenvatting van de huwelijksinschrijving.
- c Maak een bronverantwoording.

OPGAVE 6.2

Maak een gezinsreconstructie van het gezin van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Doren.

- Zoek de kinderen via de index op de website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl).
- Zoek in de originele bron de doopinschrijvingen op.
- Neem de informatie uit de doopinschrijvingen over.
- Geef de bronverantwoording voor elke inschrijving.

OPGAVE 6.3

Anna Clara de Rooij woonde met haar man Jan de Bruijn te Tilburg. Daar werd in 1745 hun dochter Joanna geboren.

- a Zoek het begraven van Anna Clara de Rooij in de genealogische database van het Regionaal Archief Tilburg (www.regionaalarchieftilburg.nl).
- b Bekijk de originele bron en maak een samenvatting van de inhoud.
- c Maak een bronverantwoording van de originele bron.

ZELFTOETS

- 1 In het Repertorium DTB
 - a vind je alleen waar de originele registers bewaard worden.
 - b vind je welke registers bewaard zijn, de informatie over de vindplaats is verouderd.
 - c vind je welke originele registers bewaard zijn en welke archiefdienst ze bewaart.
 - d vind je een actueel overzicht van vindplaatsen van dtb-registers, zowel originelen als kopieën.

- 2 Waar kan – afhankelijk van de lokale gewoonte – het huwelijk van een rooms-katholiek echtpaar ingeschreven zijn?
 - a het trouwboek van de rooms-katholieke kerk en het gerecht
 - b het trouwboek van de rooms-katholieke kerk
 - c het trouwboek van de rooms-katholieke kerk en het gerecht
 - d het trouwboek van de gereformeerde kerk, de rooms-katholieke kerk en het gerecht

- 3 Welke graad van bloedverwantschap bestaat er tussen mij en het kleinkind van mijn oom en tante?
 - a derde
 - b vierde
 - c vijfde
 - d zesde

TERUGKOPPELING

Antwoorden op de zelftoets

- 1 b
- 2 d
- 3 c

Uitwerking van de opgaven

- 6.1 Huwelijk Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Doren.
 a Ga op de website www.regionaalarchiefwestbrabant.nl naar 'genealogie' en dan 'zoeken op naam'. Zoek op 'Keulenaar' in alle trouwregisters.

b

Oudenbosch (geref.) 4 febr. 1764, ondertr. Pieter de Keulenaar, j.m., geb. Zierikzee, en Petronella Maria van Doren, j.d., geb. Middelburg, beiden won. Oudenbosch.

c Bronverantwoording:

Regionaal Archief West-Brabant, website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Oudenbosch, inv.nr. 11, Trouwregister geref. gemeente Oudenbosch 1750-1776, folio 27r; scan origineel gezien [datum raadpleging].

Toelichting

De huwelijksdatum en plaats zijn niet gegeven, alleen dat attestatie is verleend op 19 februari. Daarmee konden ze elders trouwen, mogelijk in Zierikzee of Middelburg.

- 6.2 Gezinsreconstructie van het gezin van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Doren.

1 Pieter, ged. Oudenbosch (geref.) 17 febr. 1765, zn. van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Doren, get. Pieter de Keulenaar de Oude en Jacomina de Keulenaar.

Regionaal Archief West-Brabant, website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Oudenbosch, inv.nr. 8, Doopregister geref. gemeente Oudenbosch 1651-1810, folio 37v; scan origineel gezien [datum raadpleging].

2 Cornelis, ged. Oudenbosch (geref.) 27 febr. 1766, zn. van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Doren, get. Cornelis van Doren en Petronella Verdoren.

Regionaal Archief West-Brabant, website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Oudenbosch, inv.nr. 8, Doopregister geref. gemeente Oudenbosch 1651-1810, folio 37v; scan origineel gezien [datum raadpleging].

3 Cornelia Petronella, ged. Oudenbosch (geref.) 13 sept 1767, dr. van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Doren, get. Cornelis van Doren en Petronella Verdoren.

Regionaal Archief West-Brabant, website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Oudenbosch, inv.nr. 8, Doopregister geref. gemeente Oudenbosch 1651-1810, folio 38r; scan origineel gezien [datum raadpleging].

4 Goverdina Jacomina, ged. Oudenbosch (geref.) 20 aug. 1769, dr. van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Doren, get. Cornelis de Keulenaar en Jacomina de Keulenaar.

Regionaal Archief West-Brabant, website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Oudenbosch, inv.nr. 8, Doopregister geref. gemeente Oudenbosch 1651-1810, folio 38v; scan origineel gezien [datum raadpleging].

5 Christiana, ged. Oudenbosch (geref.) 9 dec. 1770, dr. van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Dooren, get. Daniel van den Broek en Christiana van Dooren.

Regionaal Archief West-Brabant, website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Oudenbosch, inv.nr. 8, Doopregister geref. gemeente Oudenbosch 1651-1810, folio 39r; scan origineel gezien [datum raadpleging].

6 Goverdina, ged. Oudenbosch (geref.) 26 jan. 1772, dr. van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Dooren, get. Cornelis de Keulenaar en Jacomijna de Keulenaar.

Regionaal Archief West-Brabant, website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Oudenbosch, inv.nr. 8, Doopregister geref. gemeente Oudenbosch 1651-1810, folio 39v; scan origineel gezien [datum raadpleging].

7 Adrianus Jacobus, ged. Oudenbosch (geref.) 31 okt. 1773, zn. van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Dooren, get. Adriana van Dooren en Jacobus Coets.

Regionaal Archief West-Brabant, website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Oudenbosch, inv.nr. 8, Doopregister geref. gemeente Oudenbosch 1651-1810, folio 40r; scan origineel gezien [datum raadpleging].

8 Daniel, ged. Oudenbosch (geref.) 5 maart 1775, zn. van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Dooren, get. Daniel van den Broek en Christiana van Dooren.

Regionaal Archief West-Brabant, website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Oudenbosch, inv.nr. 8, Doopregister geref. gemeente Oudenbosch 1651-1810, folio 40v; scan origineel gezien [datum raadpleging].

9 Jacoba, ged. Oudenbosch (geref.) 1 jan. 1780, dr. van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Dooren, geen get. vermeld.

Regionaal Archief West-Brabant, website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Oudenbosch, inv.nr. 8, Doopregister geref. gemeente Oudenbosch 1651-1810, folio 41v; scan origineel gezien [datum raadpleging].

10 Pieternella Maria, geb. 14 mei 1783, ged. Oudenbosch (geref.) 18 mei 1783, dr. van Pieter de Keulenaar en Petronella Maria van Dooren, get. Christina van Dooren.

Regionaal Archief West-Brabant, website (www.regionaalarchiefwestbrabant.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Oudenbosch, inv.nr. 8, Doopregister geref. gemeente Oudenbosch 1651-1810, folio 43r; scan origineel gezien [datum raadpleging].

6.3 Begraven Anna Clara de Rooij.

a Ga naar de website www.regionaalarchieftilburg.nl. Kies: zoeken in databases > genealogie > zoeken op naam. Zoek op Anna Clara de Rooij. In het resultaatsscherm verschijnt dat zij is begraven te Tilburg op 22 maart 1783.

b

Tilburg 22 maart 1783, begr. Anna Clara de Rooij, wed. Jan de Bruijn, won. Westheijkant, laat kind of kinderen na.

NB Uit de bron – de afkorting ‘k’ – wordt niet duidelijk of het om één of meerdere kinderen gaat.

c

Regionaal Archief Tilburg, website (www.regionaalarchief Tilburg.nl), Doop-, trouw- en begraafregisters Tilburg, inv.nr. 34, Begraaflijst geref. gemeente Tilburg 1780-1783, fol. 18v.